

In zijn beste, vooral vroeger e uitingen zijn classicisme en impressionisme op verwonderlijke wijze vereenigd. Friesz onderscheidt zich van de overige Fauves doordat hij sterker reageert tegen „la médiocrité de l'émotion directe”; doordat hij zich minder laat drijven op en meeslepen door het sentiment; doordat hij dit sentiment, dit vlietend sensualisme dus, verheffen wil tot de sfeer van het gecontroleerd-constructieve, tot een organisch verkregen totaliteit, tot een vibreerend-beheerschte vlakvulling, tot een levend-ornamenteele decoratie, waarin elk detail, als een haast spelenderwijze aangebrachte, levende, trillende, rythmische arabesk, meewerkt de totaal-impressie te versterken. Zijn kracht ligt dan ook in zijn veel-omvattend c o m p o s i t i o n e e l - v e r m o g e n : het hier gereproduceerde werk „Zomer (Cassis)” moge dit ten duidelijkste bewijzen. Dit compositieel-vermogen is echter alleen in anti-academischen-, anti-schematischen zin te begrijpen. De compositie is hier niet „de basis van het schilderij”: zij is als 't ware de rythmisch-continueerende harteklop van het kunstwerk zelve. — Friesz leerde, behalve van Cézanne, ook ongetwijfeld een en ander van Matisse; maar kwam allengs tot een zeer eigene en eigenaardige kunstsoort: men zou het een monumentaal impressionisme kunnen noemen. Hij zoekt dus, evenals bijv. Luc Albert Moreau, een zeker evenwicht tusschen het directe brute sensationalisme van de Fauves en het te cerebrale en steriele getheoretiseer waaraan de Doctrinaren zich schuldig zullen maken; in dit midden vond hij allereerst een liefde voor het métier en toonde zich van den beginne af aan een rasschilder, hetgeen niet gezegd kan worden van den niettemin ten onrechte vaak verguisden Maurice Denis, die langs te litterair-symbolieken weg tot een anderssoortig monumentaal evenwicht geraken wou en eenmaal als grootere leider dan Matisse werd gehuldigd.

Een onverwacht en verbazing-wekkend verschijnsel tusschen de overige Fauves is de romantische en katholieke figuur van Georges Rouault. Toch behoorde ook hij tusschen de jaren 1904—7 definitief tot de groep van Vlaminck en Derain, Othon Friesz en Matisse. In het excessieve en ongereserveerde, het veelal o n v e r a n t w o o r d e l i j k e zich-uit-storten is hij wel geheel en al „Fauve”: maar overigens toont dit pathetisch-opstandig gebaar van den „grooten Aanklager, die tegelijkertijd verdedigt”, wel weinig overeenkomst met de strooming van zijn tijdgenooten en van hun voorganger Cézanne. Want waar deze strooming zich keerde tegen alle litteraire of dramatische tendenz in descriptieven zin, viert Rouault zijn duister romantisme ongebreideld uit, en speelt het motief, het verhalend onderwerp in zijn werk wel degelijk een belangrijke rol, ook al domineert de subjectivistische synthese, ook al kan men weleens moeilijk onderscheid maken tusschen zijn Christussen en zijn clowns, zijn badende naakten en publieke vrouwen. In belangrijke uitingen is hij